

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра історії філософії

Затверджено
на засіданні кафедри історії філософії
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри історії філософії
докт. філос. наук, доц. Дахній А.Й.

Силабус з навчальної дисципліни
«ЛОГІКА»
першого освітньо-наукового рівня вищої освіти
для студентів першого курсу бакалаврату (052 «Політологія»)

Львів 2021 р.

**Силабус курсу
ЛОГІКА
2021-2022 навчального року**

Назва курсу	Логіка
Адреса викладання курсу	філософський факультет ЛНУ імені Івана Франка (м. Львів, вул. Університетська 1)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра історії філософії філософського факультету ЛНУ імені Івана Франка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань – 05 соціальні та поведінкові науки; спеціальність – 052 «політологія»
Викладач курсу	Бовтач Світлана Володимирівна, асистент кафедри історії філософії
Контактна інформація викладача	svitlana.bovtach@lnu.edu.ua 239-41-50 (кафедра історії філософії)
Консультації по курсу відбуваються	консультації відбуваються в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або Microsoft Teams (Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити).
Сторінка курсу	http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2234
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Логіка» є нормативною дисципліною для студентів 1 курсу освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 052 «політологія», яка викладається в другому семестрі в обсязі 3 кредитів (90 годин) (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні теоретичні знання щодо особливостей організації мисленнєвої діяльності людини, а саме про універсальні форми та закони мислення та можливість набуття практичних навичок побудови правильних міркувань в процесі здійснення ними професійної, навчальної, науково-пізнавальної та соціально-комунікативної діяльності. Курс знайомить студентів із основами традиційної (аристотелівської) логіки та із результатами досліджень сучасних неklasичних логік, актуальних для спеціальності 052 – «політологія».
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Логіка» є розвиток навичок критичного мислення, формування і вдосконалення логічної культури фахового мислення через формування у студентів-бакалаврів навичок до рефлексій щодо виокремлення логічної сфери аналізу міркувань, свідомого застосування загальних закономірностей організації процесів раціонального пізнання завдяки виконанню навчально-дослідницьких завдань. Для досягнення цієї мети необхідно: 1. ознайомити студентів із об'єктом, предметом, методом та методологічними функціями науки логіки; 2. визначити основні форми мислення, їхню логічну будову та

	<p>різновиди;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. продемонструвати нормативність вимог щодо коректного оперування поняттями, висловлюваннями та умовиводами в процесі отримання нового знання; 4. навчити виявляти критерії сумісності та несумісності відношень між формами мислення за змістом та за формою побудови; 5. розкрити особливості логічних процесів виведення нового знання та обґрунтування/спростування його щодо істинності; 6. охарактеризувати логічні компоненти дискурсу та основні вимоги щодо аргументації в сучасному політичному дискурсі.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017. 2. Карамишева Н.В., Бовтач С.В. Навчальний посібник з логіки. - Львів: Вид-тво ЛДУ ім. І. Франка, 1996. 3. Карамишева Н.В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів: Астролябія, 2002. 4. Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. – К.: Знання, 2011. 5. Конверський А.Є. Логіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Четверта хвиля, 1998. 6. Синиця А.С. Логіка: Навчальний посібник. – Л.: ЛДУФК, 2012. 7. Тофтул М.Г. Логіка: посібник для студентів вузів. – Київ: Вид. центр “Академія”, 1999. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аристотель. Категории. Об истолковании. Первая Аналитика. Вторая Аналитика. Топика. О софистических опровержениях. - Соч.: В 4-х т. - Т. 2. М.: Мысль, 1978. 2. Арно А., Николь П. Логика, или Искусство мыслить. - М.: Наука, 1991. 3. Горский Д.П., Ивин А.А., Никифоров А.Л. Краткий словарь по логике. - М.: Просвещение, 1991. 4. Ивин А.А. Искусство правильно мыслить. - М.: Просвещение, 1986. 5. Карамишева Н.В. Евристика: навч. посіб. – Л.: ПАІС, 2013. 6. Середа В.Ю. Вчись мислити логічно. – К.: Радянська школа, 1989. 7. Уемов А.И. Логические ошибки. Как они мешают правильно мыслить. - М., 1958. 8. Хоменко І.В. Еристика: мистецтво полеміки: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2001. 9. Хоменко І.В. Еристика: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. <p>Інтернет-джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: https://pidruchniki.com. 2. Український логічний портал. URL: http://logic.net.ua.
<p>Тривалість курсу</p>	<p>90 год.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 годин аудиторних занять. 3 них: 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 42 години самостійної</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>роботи.</p> <p>У результаті вивчення „Логіки” студент-бакалавр <i>повинен знати</i>:</p> <p>а) на <i>понятійному</i> рівні – об’єкт та предмет вивчення логіки як науки; логічні основи аналізу мови як засобу виразу думок; основні форми абстрактного мислення та логічні закони, які виражають суттєві зв’язки між думками в процесі міркувань; способи визначення істинності висловлювань та особливості логічних методів, що використовуються в теоретико-пізнавальній діяльності;</p> <p>б) на <i>фундаментальному</i> рівні – структуру та різновиди основних форм мислення; типи об’єктивно існуючих зв’язків та відношень між структурними елементами думки; вимоги формально-логічних законів, дотримання яких визначає логічну правильність розсудів;</p> <p>в) на <i>практично-теоретичному</i> рівні – правила виконання логічних операцій над поняттями, висловлюваннями та умовиводами (зокрема, правила дефініцій та класифікацій понять, правила побудови істинних висновків у дедуктивних та індуктивних умовиводах тощо); логічні способи доведень та спростувань, прийоми ведення дискусій та полемік, логіку вибору і прийняття рішень.</p> <p>На основі вивчення курсу студент-бакалавр <i>повинен вміти</i>:</p> <p>а) на <i>репродуктивному</i> рівні – оперувати логічною термінологією з метою визначення сфери функціонування раціонального (логічного) мислення; застосовувати при побудові та аналізі текстів політичного змісту правила та закони логіки, правильно формулювати запитання при обговоренні та вирішенні фахових проблем; встановлювати відношення між висловлюваннями за істинністю, абстрагуючись від їх конкретного змісту; встановлювати типи логічних помилок, в тому числі і софістичних, у повідомленнях будь-якого характеру з метою вибору засобів для їх усунення;</p> <p>б) на <i>евристичному</i> рівні – виявляти найтипівіші випадки порушення законів логіки, що зустрічаються в літературно-публіцистичних творах та у текстах політичного змісту; наводити власні приклади, що ілюструють знання студента про специфіку логічної організації форм абстрактного мислення, принципи здійснення ряду логічних операцій над ними; робити нові, логічно обґрунтовані за змістом та коректні за формою висновки із відомих міркувань; вибирати найоптимальніший з точки зору логіки спосіб доведення чи спростування запропонованих тематичних тез, робити підбір необхідних та достатніх аргументів при доказі цих тез, пропонувати різноманітні варіанти моделей вирішення проблемних ситуацій в сфері політичної теорії та мотивувати вибір найоптимальніших із них.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>структура мислення, логічна форма, логічна операція, логічний закон, логічна помилка, процедура раціонального виведення та обґрунтування істинного знання, суперечка, логіка вибору та прийняття рішень</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Для кращого розуміння тем передбачено проведення лекцій, семінарських занять (перевірка рівня знань теоретичного матеріалу та якості виконання домашніх вправ та завдань) та консультацій.</p> <p>В зв’язку з нестійкою епідеміологічною ситуацією заняття можуть відбуватися як офлайн, так і онлайн.</p> <p>В разі необхідності проведення занять online (у дистанційному форматі) вони відбуватимуться на платформі Zoom.</p>

	<p>Zoom-конференція: https://us02web.zoom.us/j/82223862413?pwd=NnV1bjRwNStsQklRZm1rc3dhMG5QQT09 ІД конференції та код доступу до пар надаватиметься студентам груп перед заняттям на корпоративну електронну адресу. Входження на дистанційні заняття повинно відбуватися із авторизованих акаунтів студентів. В разі проведення занять офлайн (в очному форматі) пари відбуватимуться в аудиторіях згідно з розкладом. Консультації – дистанційний або очний формат проведення (за домовленістю)</p>
Теми	Теми курсу подано у ДОДАТКУ 1 (схемі курсу «Логіка»)*
Графік проходження тем курсу	<p>Потижневий графік проходження тем курсу подано у ДОДАТКУ 2 (календарний план курсу «Логіка»)** Дати проведення занять будуть завантажені після укладання розкладу на 2 семестр 202102022 н.р. в ЕНК «Логіка-політологам. 2.2021-2022» на платформі MOODLE ЛНУ імені Івана Франка (http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2234)</p>
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру (залік оформляється на підставі поточної успішності)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії та теорії політичних наук, історії філософії, філософії, мовленнєвої комунікації (української мови, риторики), достатніх для сприйняття категоріального апарату науки логіки та його застосування до логічного аналізу фахових знань
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Дистанційно – презентації, лекції, дискусії., консультації. На семінарських заняттях – короткострокові письмові самостійні роботи. Дистанційно – тематичні тестові опитування (в ЕНК «Логіка-політологам. 2.2021-2022» системи MOODLE)</p>
Необхідне обладнання	<p>Дошка. Екран. Проектор. Інтернет-зв'язок. Технічне обладнання та програмне забезпечення для проведення онлайн лекцій, консультацій та обміну інформацією (Zoom, Microsoft Teams, Microsoft Stream, Google Meet, Outlook та ін.) Технічне обладнання та програмне забезпечення для використання методичних матеріалів (OneDrive, PowerPoint, Word тощо) Технічне обладнання та програмне забезпечення для використання ресурсів електронного курсу та забезпечення дистанційного контролю в системі MOODLE (Zoom, MS Teams, OneDrive, PowerPoint, Word; корпоративна електронна скринька та персональні коди доступу до ЕНК, надані відділом електронного навчання ЛНУ ім. Івана Франка, ... тощо)</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Підсумкова максимальна кількість балів за курс дорівнює 100 балам і визначається на підставі підсумкового результату поточного оцінювання. Поточне оцінювання проводиться за 10-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином: оцінювання усної відповіді – від 0 до 10 балів; оцінювання самостійних письмових робіт – від 0 до 10 балів; оцінювання тематичних тестових завдань – від 0 до 10 балів;</p>

оцінювання письмових домашніх завдань (контрольних робіт, рефератів) – від 0 до 10 балів.
Критерії для виставлення відповідних оцінок визначаються наступним чином:

Оцінка / рівень знань	Критерії успішності
«нб» / «0»	відсутність на занятті; / відмова від усного опитування; ненаписання письмової тематичної самостійної роботи без поважної причини; відсутність відробки заняття, пропущеного без поважної причини
«1-2» («дуже погано, погано»)	коли при відсутності оцінок за усне опитування правильних відповідей з письмової тематичної самостійної роботи дано лише на 1-2 запитання (із 10-ти запропонованих)
«3-4» («незадовільно»)	низький рівень знань теоретичного матеріалу по темі; невиконання домашніх завдань; не опрацьовані питання для самоконтролю; коли при відсутності оцінок за усне опитування правильних відповідей з письмової тематичної самостійної роботи дано лише на 3-4 запитання (із 10-ти запропонованих)
«5» («не достатньо»)	недостатній рівень знань теоретичного матеріалу по темі; неякісне виконання домашніх завдань; неякісно опрацьовані питання для самоконтролю; коли при відсутності оцінок за усне опитування правильних відповідей з письмової тематичної самостійної роботи дано лише на 5 запитань (із 10-ти запропонованих)
«від 6 до 7» («задовільно»)	посередній рівень теоретичних знань по темі; у студента наявні розв'язки домашніх завдань, однак він демонструє своє нерозуміння цих розв'язків; завдання для самоконтролю опрацьовані лише частково; правильна відповідь лише на 6 чи 7 запитань з письмової тематичної самостійної роботи (із 10-ти запропонованих); пасивність під час обговорення питань теми та аудиторних розв'язків логічних завдань
«від 7 до 9» («добре»)	належний рівень теоретичних знань по темі; студент може пояснити розв'язки домашніх вправ, але не вміє застосовувати принципи цих розв'язків до аудиторних завдань; якісно опрацьовані завдання для самоконтролю;

	<p>правильна відповідь лише на 7 або 8 запитань з письмової тематичної самостійної роботи (із 10-ти запропонованих); активність під час обговорення питань теми та аудиторних розв'язків логічних завдань</p>
<p>«9 і 10» («відмінно»)</p>	<p>якісний рівень теоретичних знань по темі; студент може пояснити розв'язки домашніх завдань і успішно застосовує принципи цих розв'язків до аудиторних завдань; якісно опрацьовані завдання для самоконтролю, наявність оригінального, творчого підходу до вирішення проблемних завдань; вміння застосовувати набуті знання для логічного аналізу тематичного (фахового) знання, розуміння методологічної функції отриманих знань з логіки для подальшої теоретичної діяльності; правильна відповідь на 9-10 запитань з письмової тематичної самостійної роботи (із 10-ти запропонованих); висока активність під час обговорення питань теми та аудиторних розв'язків логічних завдань</p>

Відпрацювання семінарських занять, пропущених з поважної причини (хвороби, важких сімейних обставин тощо), відбувається не пізніше як протягом наступного тижня, коли студент повернувся до навчання, та за наявності відповідних довідок, які засвідчують причину його відсутності. Форма відпрацювання – написання тематичної письмової самостійної роботи (або проходження тематичного тесту).

Підсумковий результат поточного оцінювання визначається як середньоарифметичний бал (САБ) зі всіх оцінок, які отримує студент впродовж семестру для різних видів навчальної діяльності.

Підсумкова максимальна кількість балів за курс визначається шляхом множення САБ на коефіцієнт 10 і дорівнює 100 балам.

Якщо середній бал студента за поточну успішність в кінці семестру є 5.1 та більше, то такий студент допускається до заліку та може бути атестований з дисципліни „Логіка”. В такому випадку до його оцінки застосовується *коефіцієнт 10*, а отримана кількість балів (від 51 до 100 за 100-бальною шкалою) переводиться за національною шкалою в результат „зараховано” та вноситься у залікову відомість.

Якщо середня оцінка студента за поточну успішність в кінці семестру є меншою ніж 5.1, то внаслідок застосування до неї коефіцієнта 10 вона є нижчою за заліковий рівень, тому у залікову відомість студентові виставляється „незараховано”. Такий студент скеровується на залік за талоном № 2 і здає його в письмовій формі протягом додаткової сесії по ліквідації академзаборгованостей.

Результати поточної успішності студентів, інформація про їх допуск чи не допуск до заліку оголошуються викладачем на останньому семінарському занятті.

Протягом вивчення курсу «Логіка» студенти виконуватимуть аудиторні

	<p>письмові самостійні роботи або домашні контрольні письмові роботи.</p> <p>Академічна доброчесність: роботи студентів повинні містити їх оригінальні відповіді. Списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Навчально-методичні матеріали, надані студентам (відео дистанційних лекцій, презентації, тематичні схеми та методичні рекомендації тощо), мають використовуватися виключно в навчальних цілях і їхня передача третім особам заборонена.</p> <p>Вхід на платформи дистанційного навчання чи хмарні середовища повинні здійснюватися лише з корпоративного акаунту.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Всі студенти зобов'язані відвідати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття (електронним листом). У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані при поточному усному опитуванні, дистанційному тестуванні, самостійних письмових роботах. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Залік з курсу «Логіка» оформляється на останньому занятті лише на підставі результатів поточного оцінювання.</p> <p>Однак за наявності дозволу на індивідуальний графік навчання студент матиме право отримати залік шляхом написання підсумкової залікової роботи з «Логіки».</p> <p style="text-align: center;">ПЕРЕЛІК ЗАЛІКОВИХ ПИТАНЬ З КУРСУ “ЛОГІКА”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Значення терміну “логіка”.</i> 2. <i>Визначення логіки як науки.</i> 3. <i>Об’єкт та предмет вивчення логіки як науки.</i> 4. <i>Характеристика мислення як об’єкту дослідження логіки. Структура мислення.</i> 5. <i>Характеристика “логічної форми” мислення. Основні форми мислення.</i> 6. <i>Характеристика логічного закону. Основні закони формальної логіки.</i> 7. <i>Поняття “істини” в традиційній (арістотелівській) логіці.</i> 8. <i>Поняття “логічної помилки”. Види логічних помилок.</i> 9. <i>Основні принципи логічного аналізу мови як засобу виразу думок.</i>

10. Предмет вивчення семіотики. Характеристика рівнів семіотичного аналізу мовних виразів.
11. Характеристика штучних мов. Поняття “формалізованої мови” в логіці.
12. Сутність основного методу логіки як науки.
13. Місце логіки в пізнавальній діяльності людини.
14. Значення логіки для формування культури (професійної культури) мислення людини.
15. *“Поняття” як форма мислення. Логічна структура поняття.*
16. Мовні форми виразу понять. Особливості взаємозв’язку поняття і слова.
17. Види понять за змістом і за обсягом.
18. Сумісні та несумісні відношення між поняттями. Зображення даних відношень за допомогою кіл Ейлера.
19. Відмінність між протилежними та суперечливими поняттями.
20. Узагальнення понять як логічна операція.
21. Обмеження понять як логічна операція.
22. Сутність визначення (дефініції) понять як логічної операції. Логічна структура визначення.
23. Логічні різновиди та способи визначень змісту понять.
24. Логічні вимоги (правила) щодо визначення змісту понять.
25. Сутність поділу (класифікації) понять як логічної операції. Логічна структура поділу.
26. Логічні різновиди поділу обсягу понять.
27. Логічні вимоги (правила) щодо поділу (класифікації) обсягу понять.
28. *“Висловлювання” як форма мислення. Логічна структура висловлювання.*
29. Мовні форми виразу висловлювань. Особливості взаємозв’язку висловлювання і речення.
30. Види висловлювань. Прості і складні висловлювання.
31. Види простих висловлювань. Характеристика атрибутивних, реляційних та екзистенціальних висловлювань.
32. Характеристика простих атрибутивних висловлювань за кількістю та якістю, формалізовані схеми їхньої побудови.
33. Види складних висловлювань, їх характеристика.
34. Умови істинності складних висловлювань.
35. Логічні відношення між висловлюваннями, критерії їх встановлення. “Логічний квадрат” як спосіб зображення відношень між простими атрибутивними висловлюваннями.
36. *“Умовивід” як форма мислення. Логічна структура умовиводу.*
37. Поняття про необхідні (демонстративні) та імовірнісні (недемонстративні) висновки.
38. Дедуктивний умовивід: визначення, різновиди, правила побудови.
39. Індуктивний умовивід: визначення, різновиди, правила побудови.
40. Умовивід за аналогією: визначення, різновиди, правила побудови.
41. Місце методу аналогії (моделювання) в пізнавальній діяльності людини.
42. Умови підвищення степені вірогідності висновку в імовірнісних умовиводах.
43. *Загальна характеристика основних формально-логічних законів.*
44. Закон тотожності. Характеристика логічних вимог (норм) даного закону та ознаки логічних помилок, що виникають при порушенні даних вимог.
45. Закон несуперечності. Характеристика логічної вимоги (норми) даного

	<p>закону та ознаки логічних помилок, що виникають при її порушенні.</p> <p>46. Закон виключеного третього. Характеристика логічної вимоги (норми) даного закону та ознаки логічних помилок, що виникають при її порушенні.</p> <p>47. Закон достатньої підстави. Характеристика логічних вимог (норм) даного закону та ознаки логічних помилок, що виникають при порушенні даних вимог.</p> <p>48. Доведення та спростування як логічні операції, їхня логічна структура.</p> <p>49. Види доведень та спростувань.</p> <p>50. Логічна характеристика непрямого доведення „від супротивного”.</p> <p>51. Способи спростувань.</p> <p>52. Логічні ознаки тези, спростованої шляхом критики: а) самої тези; б) аргументів доведення; в) демонстрації доведення.</p> <p>53. Правила побудови доведень та спростувань; характеристика найтиповіших логічних помилок, що виникають при порушенні цих правил.</p> <p>54. Характеристика суперечки як методу вирішення спірних питань. Логічна структура суперечки.</p> <p>55. Відмінності між дискусією і полемікою як різновидами суперечки.</p> <p>56. Класифікація суперечок за метою проведення, професійними сферами діяльності людини, організаційними формами проведення.</p> <p>57. Характеристика конструктивної та неконструктивної суперечок.</p> <p>58. Поняття стратегії й тактики ведення суперечок. Різновиди тактичних прийомів.</p> <p>59. Логічні правила ведення суперечок.</p> <p>60. Логічна характеристика “безпредметної”, “безцільної” та “некоректної” суперечок.</p> <p>61. Софістичні прийоми, що використовуються у суперечках.</p> <p>62. Некоректні позалогічні (психологічні) засоби впливу на аудиторію в суперечках.</p> <p>63. Запитання як засіб пізнавальної діяльності. Логічна структура запитання.</p> <p>64. Види запитань та види відповідей, їхня логічна характеристика.</p> <p>65. Логічні правила формулювання запитань та відповідей.</p> <p>66. Поняття логічного методу. Види логічних методів.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*ДОДАТОК 1 (схема курсу «Логіка» у 2021-2021 н.р.)

№ з/п, год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) /лекція, семінарське заняття/самостійне опрацювання	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання для опрацювання	Термін виконання
1. 2 год.	Т.1. Логіка як наука (ч.1)	Лекція 1	Карамішева Н.В. Логіка	<i>Теоретичні питання:</i>	до тематичного

	Значення терміну "логіка". Об'єкт і предмет вивчення науки логіки. Основний метод науки логіки.		(теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 8-84. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017. (далі: Зб.*)	Історія логічних вчень. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.1. Впр.: 1-15.	семінару
2. 2 год.	Т.1. Логіка як наука (ч.2) Проблема взаємозв'язку мислення та мови.	Лекція 2	Карамішева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 8-84. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання тематичних домашніх вправ.	до тематичного семінару
3. 2 год.	Т.1. Логіка як наука Значення терміну "логіка". Поняття про форми і закони правильного мислення. Поняття про метод формалізації. Логіко-семантичний аналіз мови.	Семінар 1		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
4. 2 год.	Т.2. Поняття як форма мислення (ч.1) Визначення, логічна структура та мовні форми виразу понять. Види понять. Види логічних відношень між обсягами понять.	Лекція 3	Карамішева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. - с. 103-115. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів	<i>Теоретичні питання:</i> "Слово", "термін", "поняття". Логічні прийоми утворення понять. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.2. Впр.: 1-40.	до тематичного семінару

			філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.		
5. 2 год.	Т.2. Поняття як форма мислення (ч.2) Логічні операції над поняттями та правила їх виконання: визначення змісту понять, поділ обсягу понять, узагальнення та обмеження понять.	Лекція 4	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 117-126. Бовтяч С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання тематичних домашніх вправ.	до тематичного семінару
6. 2 год.	Т.2. Поняття як форма мислення (ч.1) Загальна характеристика поняття як форми мислення. Види понять за логічними критеріями. Відношення між обсягами понять за допомогою кіл Ейлера.	Семінар 2		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
7. 2 год.	Т.2. Поняття як форма мислення (ч.2) Аналіз логічних операцій над змістом та обсягом понять (узагальнення, обмеження понять; дефініція змісту понять; поділ обсягу понять)	Семінар 3		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
8. 2 год.	Т.3. Висловлювання як форма мислення (ч.1) Визначення, логічна структура та мовні форми виразу висловлювань. Прості висловлювання: різновиди, особливості формалізації.	Лекція 5	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 126-133. Бовтяч С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних	<i>Теоретичні питання:</i> "Речення", "висловлювання", "судження". <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.3. Впр.: 1-19.	до тематичного семінару

	Відношення між простими висловлюваннями за "логічним квадратом".		завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.		
9. 2 год.	Т.3. Висловлювання як форма мислення (ч.2) Визначення, логічна структура складних висловлювань. Види складних висловлювань. Умови визначення істинісного значення складних висловлювань.	Лекція 6	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 133-138. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання тематичних домашніх вправ.	до тематичного семінару
10. 2 год.	Т.3. Висловлювання як форма мислення Загальна характеристика висловлювання як форми мислення. Види простих та складних висловлювань. Відношення між висловлюваннями за формою побудови та істиннісним значенням ("логічний квадрат", таблиці істинності).	Семінар 4		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
11. 2 год.	Т.4. Закони логіки Загальна характеристика логічного закону в традиційній логіці. Основні формально-логічні закони: закон тотожності, закон суперечності, закон виключеного третього, закон достатньої підстави (визначення, формальні вирази, особливості вимог,	Лекція 7	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с.93-103. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-	<i>Теоретичні питання:</i> "Логічний закон" в традиційній та в символічній логіках. Основні риси логічних законів. <i>Видача домашніх завдань:</i> 36.*: т.4. Впр.: 1-19.	до тематичного семінару

	логічні помилки при порушенні даних законів).		Прес, 2017.		
12. 2 год.	Т.4. Закони логіки Загальна характеристика логічного закону в традиційній логіці. Закон тотожності. Закон несуперечності. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Софізми. Паралогізми.	Семинар 5		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
13. 2 год.	Т.5. Умовивід як форма мислення (ч.1) Визначення, логічна структура умовиводу як форми мислення. Дедуктивні умовиводи: умовиводи логіки висловлювань.	Лекція 8	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 138-143, 154-157. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	<i>Теоретичні питання:</i> Необхідні та вірогідні умовиводи. Ентимема, полісилогізм, епіхейрема. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.5. Впр.: 1-30.	до тематичного семінару
14. 2 год.	Т.5. Умовивід як форма мислення (ч.2) Дедуктивні умовиводи: умовиводи логіки предикатів. Безпосередні умовиводи. Простий категоричний силогізм.	Лекція 9	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 143-154. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання тематичних домашніх вправ.	до тематичного семінару
15. 2 год.	Т.5. Умовивід як форма мислення (ч.3) Індуктивні умовиводи: визначення, різновиди,	Лекція 10	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. –	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання	до тематичного семінару

	правила побудови. Умовиводи за аналогією: визначення, різновиди, правила побудови.		К.: Знання, 2011. – с. 157-165. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	тематичних домашніх вправ.	
16. 2 год.	Т.5. Умовивід як форма мислення. Дедуктивні умовиводи: різновиди, правила побудови. Індуктивні умовиводи: різновиди та правила побудови. Умовиводи за аналогією: різновиди, правила побудови.	Семинар 6		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
17. 2 год.	Т.6. Доведення як логічна операція (ч.1.) Визначення, логічна структура доведення та спростування як логічних операцій. Види доведень та спростувань. Способи спростувань.	Лекція 11	Карамішева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 165-171. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	<i>Теоретичні питання:</i> Різновиди аргументацій. Поняття "факту": історичний факт, науковий факт. Прийоми інтерпретації фактів. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.6. Впр.: 1-22. Видача завдань для ДКР (до т.6, ч.2)	до тематичного семінару
18. 2 год.	Т.6. Доведення як логічна операція (ч.2.) Логічні вимоги до доведень та спростувань: вимоги до тези, аргументів та демонстрації. Характеристика типових логічних помилок, що виникають внаслідок порушення цих вимог.	Лекція 12	Карамішева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 171-175. Бовтач С.В., Карамішева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського	Опрацювання тематичного параграфу підручника. Виконання тематичних домашніх вправ.	до тематичного семінару

			факультету - Львів: Ліга- Прес, 2017.		
19. 2 год.	Т.6. Доведення як логічна операція. Загальна характеристика доведення та спростування. Види доведень та спростувань. Логічний аналіз доведень та спростувань.	Семінар 7		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань Прийняття тематичної домашньої контрольної роботи (ДКР)	
20 2 год.	Т.7. Логічні основи аналізу суперечок (еристика). Аналіз суперечки як способу вирішення спірних питань: визначення, логічна структура. Класифікація суперечок. Вимоги до аргументації в суперечках.	Лекція 13	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 407-418, 419-447. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	<i>Теоретичні питання:</i> Тактичні й стратегічні прийоми аргументації в суперечках. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: т.7. Впр.: 1-6; с.113-119, впр. 1-16.	до тематичного семінару
21 2 год.	Т.7. Логічні основи аналізу суперечок. Логічний аналіз дискусій та полемік, що виникають у політичному дискурсі. Софізми, паралогізми у суперечках.	Семінар 8		Перевірка тематичної логічної термінології та домашніх вправ. Розв'язок евристичних завдань	
22. 2 год.	Т.8. Логіка формування нового знання (евристика). Предмет дослідження евристики. Основні поняття евристики: запитання, проблема, метод, гіпотеза, теорія. Логіка запитань та відповідей. Види логічних методів.	Лекція 14	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 138-146, 162-168, 257-275, 286-307, 312-318. Бовтач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних	<i>Теоретичні питання:</i> Інтуїція як джерело отримання нового знання. Способи верифікації та фальсифікації гіпотез. Види теорій. <i>Видача домашніх завдань:</i> Зб.*: с.36-37.	до тематичного тестування

	Парадокси наукового пізнання.		завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	Впр.: 20-24.	
23. 2 год.	Т.9. Практична логіка. Логіка дії. Логіка вибору та прийняття рішень. Основні поняття та норми деонтичної логіки. Логіка переваги.	Лекція 15	Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – с. 308-352. Бовгач С.В., Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету - Львів: Ліга-Прес, 2017.	<i>Теоретичні питання:</i> Особливості створення формально-логічних моделей в ситуації вибору. <i>Видача домашніх завдань:</i> 36.*: с.107-112. Впр.: 1-17.	до тематичного тестування
24. 2 год.	Підсумкове залікове заняття	Підсумкове заняття		Підбиття підсумків.	

**ДОДАТОК 2 (календарний план курсу «Логіка» в 2020-2021 н.р)

№ з/п	ДАТА	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	АКАД. ГРУПА	ФОРМА ЗАНЯТТЯ (лекція/семінар)
1	__ . __ . 2022	Вступне заняття. Знайомство із програмою дисципліни, структурою ЕНК в системі moodle ЛНУ ім. Івана Франка. Тема 1. Предмет і метод науки логіки (ч.1)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 1
2	__ . __ . 2022	Тема 1. Предмет і метод науки логіки (ч.2)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 2
3	__ . __ . 2022	Тема 1. Предмет і метод науки логіки	ФФІ-11с	Семінар 1
4	__ . __ . 2022	Тема 1. Предмет і метод науки логіки	ФФІ-12с	Семінар 1
5	__ . __ . 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.1)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 3
6	__ . __ . 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.2)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 4
7	__ . __ . 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.1)	ФФІ-11с	Семінар 2
8	__ . __ . 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.1)	ФФІ-12с	Семінар 2
9	__ . __ . 2022	Тема 3. Висловлювання як форма мислення (ч.1)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 5

10	__ . __ 2022	Тема 3. Висловлювання як форма мислення (ч.2)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 6
11	__ . __ 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.2)	ФФІ-11с	Семінар 3
12	__ . __ 2022	Тема 2. Поняття як форма мислення (ч.2)	ФФІ-12с	Семінар 3
13	__ . __ 2022	Тема 4. Закони логіки	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 7
14	__ . __ 2022	Тема 5. Умовивід як форма мислення (ч.1)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 8
15	__ . __ 2022	Тема 3. Висловлювання як форма мислення	ФФІ-11с	Семінар 4
16	__ . __ 2022	Тема 3. Висловлювання як форма мислення	ФФІ-12с	Семінар 4
17	__ . __ 2022	Тема 5. Умовивід як форма мислення (ч.2)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 9
18	__ . __ 2022	Тема 5. Умовивід як форма мислення (ч.3)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 10
19	__ . __ 2022	Тема 4. Закони логіки	ФФІ-11с	Семінар 5
20	__ . __ 2022	Тема 4. Закони логіки	ФФІ-12с	Семінар 5
21	__ . __ 2022	Тема 6. Доведення та спростування як логічні операції (логічна теорія аргументації). (ч.1)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 11
22	__ . __ 2022	Тема 6. Доведення та спростування як логічні операції (логічна теорія аргументації). (ч.2)	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 12
23	__ . __ 2022	Тема 5. Умовивід як форма мислення	ФФІ-11с	Семінар 6
24	__ . __ 2022	Тема 5. Умовивід як форма мислення	ФФІ-12с	Семінар 6
25	__ . __ 2022	Тема 7. Логічні основи аналізу суперечок (еристика).	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 13
26	__ . __ 2022	Тема 8. Логіка формування нового знання (евристика). Парадокси наукового пізнання.	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 14
27	__ . __ 2022	Тема 6. Доведення та спростування як логічні операції (логічна теорія аргументації).	ФФІ-11с	Семінар 7
28	__ . __ 2022	Тема 6. Доведення та спростування як логічні операції (логічна теорія аргументації).	ФФІ-12с	Семінар 7
29	__ . __ 2022	Тема 9. Практична логіка	ФФІ-11с ФФІ-12с	Лекція 15
30	__ . __ 2022	Тема 7. Логічні основи аналізу суперечок (еристика).	ФФІ-11с	Семінар 8
31	__ . __ 2022	Тема 7. Логічні основи аналізу суперечок (еристика).	ФФІ-12с	Семінар 8
32	__ . __ 2022	Підсумкове заняття.	ФФІ-11с ФФІ-12с	Залік